

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 611/2013-14

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 24. októbra 2013 predbežne prerokoval sťažnosť obchodnej spoločnosti A., a. s., B., zastúpenej obchodnou spoločnosťou B., s. r. o., B., v mene ktorej koná konateľ a advokát JUDr. B. J., PhD., vo veci namietaného porušenia jej základného práva na prerokovanie vecí bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na prejednanie jej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Piešťany v konaní vedenom pod sp. zn. 6 Cb 83/2008 (pôvodne vedenom Okresným súdom Trnava pod sp. zn. 9 Cb 86/2006) a postupom Krajského súdu v Trnave v odvolacom konaní vedenom pod sp. zn. 21 Cob 44/2013 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť obchodnej spoločnosti A., a. s., o d m i e t a .

Odôvodnenie:

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 9. júla 2013 doručená sťažnosť obchodnej spoločnosti A., a. s., B. (ďalej len „sťažovateľka“), zastúpenej obchodnou spoločnosťou B., s. r. o., B., v mene ktorej koná konateľ a advokát JUDr. B. J., PhD., vo veci namietaného porušenia jej základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie jej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Piešťany v konaní vedenom pod sp. zn. 6 Cb 83/2008 (pôvodne vedenom Okresným súdom Trnava pod sp. zn. 9 Cb 86/2006) a postupom Krajského súdu v Trnave (ďalej len „krajský súd“) v odvolacom konaní vedenom pod sp. zn. 21 Cob 44/2013.

Sťažovateľka v sťažnosti opísala priebeh konania, ktoré sa začalo 5. októbra 2006 doručením návrhu sťažovateľky Okresnému súdu Trnava a bolo vedené pod sp. zn. 9 Cb 86/2006, následne po zmene organizácie súdom bolo konanie od roku 2008 vedené Okresným súdom Piešťany pod sp. zn. 6 Cb 83/2008 a v čase doručenia sťažnosti sa predmetné konanie nachádza v štádiu odvolacieho konania vedeného krajským súdom pod sp. zn. 21 Cob 44/2013.

Sťažovateľka poukázala na jednotlivé obdobia nečinnosti a neefektívnej činnosti Okresného súdu Trnava, Okresného súdu Piešťany a krajského súdu a uviedla:

„Celková dĺžka predmetného súdneho konania od podania návrhu na vydanie platobného rozkazu, ktorý bol na Okresný súd Trnava doručený dňa 05. 10. 2006 do dnešného dňa predstavuje dobu skoro šesť rokov a deväť mesiacov. Toto obdobie možno charakterizovať ako dobu, počas ktorej sa predmetným súdom nepodarilo medzi účastníkmi konania odstrániť stav právnej neistoty v ich právnom vzťahu.“

Samotná dĺžka zbytočných prietahov v konaní spôsobená postupom vyššie spomenutých súdov predstavuje dobu cca skoro štyroch rokov a deviatich mesiacov ide

o obdobie, počas ktorého nečinnosťou súdov nedošlo k efektívnemu posunu v súdnom konaní.

V tejto súvislosti je potrebné uviesť, že prietahy v prejednávanej veci sú výlučne zapríčinené nečinnosťou zo strany súdov. Sťažovateľ bol počas doterajšieho trvania súdneho konania maximálne súčinný. Reagoval na jednotlivé výzvy súdov a rovnako tak sa vyjadroval k podaniam odporcu a zúčastňoval sa pojednávani (okrem tých kde ospravedlnil svoju neúčast' na nich a požiadal súd o rozhodnutie na základe listinných dôkazov)...

Na prejednanie a rozhodnutie vo veci sa nevyžadujú špeciálne znalosti zo strany jednotlivých súdov, prípadne vykonanie znaleckého dokazovania. Rovnako platná právna úprava vzťahujúca sa na prejednanú vec z nej nevytvára tzv. právne zložitú vec. Na základe uvedených skutočností vec je po právnej a skutkovej stránke jednoduchá, spadajúca do bežnej agendy všeobecných súdov...

Predmetná právna vec bola v doterajšom priebehu konania prejednávaná pred tromi súdmi a to pred Okresným súdom Trnava, pred Okresným súdom Piešťany a pred Krajským súdom v Trnave...

zbytočné prietahy v prejednávanej veci boli spôsobené postupom troch súdov, pričom každý z nich nesie zodpovednosť za prietahy vzniknuté práve ich nečinnosťou. Vzhľadom na to, že Okresný súd Trnava a Okresný súd Piešťany by v danej veci mohli len konštatovať porušenie práva sťažovateľa bez prijatia účinnej nápravy a Krajský súd v Trnave konštatovať porušenie práva len vo vzťahu k zbytočným prietahom spôsobených jeho nečinnosťou za ktoré nesie zodpovednosť, nie je podľa nás podanie sťažnosti v zmysle § 62 ods. 1 zákona o súdoch efektívnym prostriedkom na ochranu práv sťažovateľa...“

Na základe uvedeného sťažovateľka navrhla, aby ústavný súd o jej sťažnosti rozhodol týmto nálezom:

„Základné právo sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Trnava v konaní vedenom pod sp. zn. 9 Cb 86/2006, postupom Okresného súdu Piešťany v konaní vedenom pod sp. zn. 6 Cb 83/2008 a postupom Krajského súdu v Trnave v konaní vedenom pod sp. zn. 21 Cob 44/2013 porušené bolo.

Krajskému súdu v Trnave prikazuje, aby v konaní vedenom pod sp. zn. 21 Cob 44/2013 konal bez zbytočných prietahov.

Okresný súd Trnava je povinný zaplatiť sťažovateľovi finančné zadosťučinenie... 1.500,- EUR...

Okresný súd Piešťany je povinný zaplatiť sťažovateľovi finančné zadosťučinenie... 2.000,- EUR...

Krajský súd v Trnave je povinný zaplatiť sťažovateľovi finančné zadosťučinenie... 500,- EUR...

Okresný súd Trnava, Okresný súd Piešťany a Krajský súd v Trnave sú povinní spoločne a nerozdielne zaplatiť sťažovateľovi trovy konania.“

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa.

Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd

na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Ústavný súd predbežne prerokoval sťažnosť sťažovateľky a skúmal, či nie sú dané dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde, ktoré bránia jej prijatiu na ďalšie konanie.

Sťažovateľka namieta, že postupom Okresného súdu Trnava v konaní vedenom pod sp. zn. 9 Cb 86/2006 a postupom Okresného súdu Piešťany v konaní vedenom pod sp. zn. 6 Cb 83/2008, ako aj postupom krajského súdu v odvolacom konaní vedenom pod sp. zn. 21 Cob 44/2013 došlo k porušeniu jej základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, ako aj práva na prejednanie jej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

V súvislosti s petitom sťažnosti ústavný súd poukazuje na to, že podľa príslušných ustanovení zákona č. 511/2007 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 371/2004 Z. z. o sídlach a obvodoch súdov Slovenskej republiky a o zmene zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov a dopĺňa zákon Slovenskej národnej rady č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a poplatku za výpis z registra trestov v znení neskorších predpisov, s účinnosťou od 1. januára 2008 prešiel výkon súdnictva v sťažovateľkinej veci z Okresného súdu Trnava (odovzdávajúci súd) na Okresný súd Piešťany (nadobúdajúci súd). Neoddeliteľnou súčasťou prechodu súdnictva v sťažovateľkinej veci bolo aj prenesenie zodpovednosti za prietahy v konaní, a preto treba z tohto hľadiska posudzovať namietané konanie ako celok bez ohľadu na to, že vo veci konali odovzdávajúci súd a od 1. januára 2008 nadobúdajúci súd.

Ústavný súd z vyžiadaného súdneho spisu Okresného súdu Piešťany sp. zn. 6 Cb 83/2008 zistil takýto priebeh sťažovateľkou označeného súdneho konania:

Dňa 5. októbra 2006 bol Okresnému súdu Trnava doručený návrh na začatie konania, ktorým sa sťažovateľka ako navrhovateľka domáhala voči Markovi Benechovi

ako odporcovi zaplata sumy 154 040 Sk s príslušenstvom. Konanie bolo vedené Okresným súdom Trnava pod sp. zn. 9 Cb 86/2006.

Okresný súd Trnava 16. novembra 2006 vydal vo veci platobný rozkaz, proti ktorému odporca 13. decembra 2006 podal odpor, a 16. apríla 2007 vyzval odporcu na zaplata súdneho poplatku za odpor a zaslal odpor sťažovateľke, ktorá sa k nemu vyjadrila 3. mája 2007. Okresný súd Trnava 12. júna 2007 vyzval odporcu na vyjadrenie k návrhu na začatie konania, ktorý svoje vyjadrenie doručil toho istého dňa, resp. 19. júna 2007. Dňa 20. septembra 2007 zaslal vyjadrenie odporcu k návrhu sťažovateľke, ktorá sa k nemu vyjadrila 10. októbra 2007.

Počnúc od 1. januára 2008 v dôsledku zmien v organizácii súdov bol na vedenie konania ďalej príslušný Okresný súd Piešťany (ďalej len „okresný súd“), ktorý ho viedol pod sp. zn. 6 Cb 83/2008.

Dňa 25. septembra 2009 okresný súd uznesením odmietol odpor podaný proti platobnému rozkazu z dôvodu, že bol podaný bez odôvodnenia, toto uznesenie bolo na odvolanie odporcu zrušené uznesením krajského súdu z 28. decembra 2009 a spis bol vrátený okresnému súdu 28. januára 2010.

Okresný súd vo veci nariadil pojednávanie na 28. jún 2010, termín následne zmenil na 26. júl 2010 a na tomto pojednávaní rozsudkom návrh sťažovateľky zamietol. Rozsudok na odvolanie sťažovateľky krajský súd zrušil uznesením z 28. januára 2011 a vec vrátil na ďalšie konanie. Spis bol vrátený okresnému súdu 8. marca 2011.

Okresný súd po vrátení veci na ďalšie konanie nariadil pojednávanie na 30. máj 2012, na ktorom vec prerokoval za prítomnosti účastníkov konania. Ďalšie pojednávania nariadené na 9. júl 2012, 1. október 2012 a 31. október 2012 sa nekonali z dôvodov na strane odporcu alebo sťažovateľky. Na pojednávaní 14. novembra 2012 pokračoval okresný súd v prerokovaní veci a na pojednávaní 28. novembra 2012 vo veci rozhodol rozsudkom, ktorým zaviazal odporcu zaplatiť sťažovateľke 5 113,19 € s príslušenstvom.

Proti rozsudku okresného súdu z 28. novembra 2012 podal odporca 18. januára 2013 odvolanie, ktoré (po zaslaní na vyjadrenie sťažovateľke a výzve na zaplatenie súdneho poplatku za odvolanie 22. januára 2013) bolo predložené krajskému súdu 27. februára 2013. Odvolacie konanie je krajským súdom vedené pod sp. zn. 21 Cob 44/2013 a dosiaľ nebolo skončené.

Sťažnosť sťažovateľky smeruje proti postupu okresného súdu v prvostupňovom konaní, ako aj postupu krajského súdu v odvolacom konaní. Ústavný súd predbežne posudzoval sťažovateľkou namietané konanie ako celok a zistil, že v čase doručenia sťažnosti ústavnému súdu trvalo šesť rokov a deväť mesiacov a nebolo právoplatne ukončené.

Ústavný súd opakovane judikoval, že jednou zo základných pojmových náležitostí sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy je v prípadoch, keď sa ňou namieta porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov, to, že musí smerovať proti aktuálnemu a trvajúcejmu zásahu orgánov verejnej moci do základných práv sťažovateľa. Uvedený názor vychádza zo skutočnosti, že táto sťažnosť zohráva preventívnu funkciu, a to ako účinný prostriedok na to, aby sa predišlo zásahu do základných práv, a v prípade, že už k zásahu došlo, aby sa v porušovaní týchto práv ďalej nepokračovalo (napr. IV. ÚS 104/03, IV. ÚS 215/07, III. ÚS 305/07).

Z obsahu sťažnosti a jej príloh ústavný súd ustálil, že v čase doručenia sťažnosti ústavnému súdu 9. júla 2013 okresný súd vo veci už meritórne rozhodol a na základe odvolania odporcu bolo už vedené odvolacie konanie krajským súdom (vec bola predložená krajskému súdu na odvolacie konanie 27. februára 2013).

Ústavný súd na základe uvedeného konštatuje, že v čase doručenia sťažnosti ústavnému súdu už objektívne nemohlo dochádzať k porušovaniu základného práva sťažovateľky na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie jej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru

postupom okresného súdu v namietanom konaní, keďže okresný súd už vo veci nekonal, čím je naplnený dôvod na odmietnutie sťažnosti v časti smerujúcej proti okresnému súdu podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde pre jej zjavnú neopodstatnenosť.

Pokiaľ sťažovateľka namietala porušenie svojich označených práv aj postupom krajského súdu, je namieste konštatovať, že krajský súd ako odvolací súd vo veci konal počnúc od 27. februára 2013 a odvolacie konanie v čase doručenia sťažnosti ústavnému súdu 9. júla 2013 trvalo takmer päť mesiacov.

Z obsahu sťažnosti, ako aj jej príloh vyplýva, že sťažovateľka nepodala sťažnosť na priedahy v konaní predsedovi okresného súdu ani predsedovi krajského súdu pred doručením jej sťažnosti ústavnému súdu 9. júla 2013 [sťažnosť podľa § 62 a nasl. zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o súdoch“)].

Podľa § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde sťažnosť nie je prípustná, ak sťažovateľ nevyčerpal opravné prostriedky alebo iné právne prostriedky, ktoré mu zákon na ochranu jeho základných práv alebo slobôd účinne poskytuje a na ktorých použitie je sťažovateľ oprávnený podľa osobitných predpisov. Podľa § 53 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd neodmietne prijatie sťažnosti, aj keď sa nesplnila podmienka podľa odseku 1, ak sťažovateľ preukáže, že túto podmienku nesplnil z dôvodov hodných osobitného zreteľa.

Ústavný súd podľa svojej konštantnej judikatúry v prípadoch sťažností podľa čl. 127 ods. 1 ústavy, v ktorých sťažovatelia namietajú porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priedahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy v konaní pred všeobecným súdom, vyžaduje, aby sťažovatelia preukázali, že ešte pred podaním sťažnosti ústavnému súdu podali sťažnosť proti porušovaniu práva na prerokovanie veci bez zbytočných priedahov adresovanú predsedovi príslušného všeobecného súdu podľa § 62 a nasl. zákona o súdoch.

Podľa názoru ústavného súdu sa podanie sťažnosti na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa § 62 a nasl. zákona o súdoch považuje v zmysle § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde za účinný právny prostriedok ochrany základného práva podľa čl. 8 ods. 2 ústavy (napr. IV. ÚS 53/03, IV. ÚS 278/04).

V súvislosti s uvedeným ústavný súd poznamenáva, že vyčerpanie opravných prostriedkov alebo iných právnych prostriedkov, ktoré zákon sťažovateľovi na ochranu jeho základných práv a slobôd účinne poskytuje a na ktorých použitie je oprávnený podľa osobitných predpisov, je jedným z atribútov prípustnosti sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy, a teda podmienkou konania vo veci individuálnej ochrany základných práv a slobôd pred ústavným súdom.

Ústavný súd konštatuje, že sťažovateľka nepodala predsedovi okresného súdu ani predsedovi krajského súdu sťažnosť na prietahy v konaní pred podaním sťažnosti ústavnému súdu a z obsahu sťažnosti nevyplývajú žiadne dôvody hodné osobitného zreteľa, na základe ktorých by ústavný súd mohol upustiť od splnenia podmienky prípustnosti sťažnosti v zmysle § 53 ods. 2 zákona o ústavnom súde (podanie sťažnosti na prietahy podľa § 62 a nasl. zákona o súdoch). Za takýto dôvod hodný osobitného zreteľa v tomto prípade nemožno považovať ani celkovú dobu trvania označeného súdneho konania a jeho doterajší priebeh.

Na základe uvedeného a v súlade so svojou stabilnou judikatúrou (IV. ÚS 44/03, IV. ÚS 152/03, III. ÚS 304/04, I. ÚS 71/08) dospel ústavný súd k záveru, že je naplnený dôvod na odmietnutie sťažnosti sťažovateľky v časti smerujúcej proti okresnému súdu aj v časti smerujúcej proti krajskému súdu podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde pre jej neprípustnosť z dôvodu nevyčerpania dostupných a účinných právnych prostriedkov ochrany jej základného práva.

Ústavný súd poukazuje na svoju judikatúru, z ktorej vyplýva, že nie každý zistený prietah v súdnom konaní má nevyhnutne za následok porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (I. ÚS 46/01,

I. ÚS 66/02, I. ÚS 154/03, IV. ÚS 221/05). V prípade, keď ústavný súd zistil, že postup všeobecného súdu sa nevyznačoval takými významnými priet'ahmi, ktoré by bolo možné kvalifikovať ako „zbytočné priet'ahy“ v zmysle čl. 48 ods. 2 ústavy, nevyslovil porušenie základného práva zaručeného v tomto článku (napr. II. ÚS 57/01, IV. ÚS 110/04), prípadne návrhu buď nevyhovet (napr. I. ÚS 11/00), alebo ho odmietol ako zjavne neopodstatnený (napr. I. ÚS 17/01, I. ÚS 41/01, I. ÚS 57/01, IV. ÚS 221/05).

Zo spisu okresného súdu vyplýva, že v konaní vedenom okresným súdom pod sp. zn. 21 C 42/2006 vo veci konal okresný súd od 16. marca 2006 do 1. júna 2010 (v trvaní štyroch rokov a necelých troch mesiacov), krajský súd ako súd odvolací od 1. júna 2010 do 11. januára 2011 (v trvaní necelých osem mesiacov), po zrušení prvého rozsudku okresného súdu a vrátení veci opätovne vo veci konal okresný súd od 11. januára 2011 do 19. apríla 2012 (v trvaní jedného roka a troch mesiacov) a následne konal krajský súd v odvolacom konaní od 19. apríla 2012 do doručenia s'ťažnosti ústavnému súdu 14. novembra 2012 a následne do 12. decembra 2012 (v trvaní necelých osem mesiacov), keď vo veci rozhodol tak, že potvrdil druhý rozsudok okresného súdu a zároveň pristúpil k doručovaniu svojho rozhodnutia účastníkom konania, resp. ich zástupcom.

Ústavný súd konštatuje, že pri posudzovaní konania ako celku (teda postupu okresného súdu v spojení s postupom krajského súdu) je možné ustáliť obdobia nečinnosti alebo neefektívnej činnosti okresného súdu, avšak vzhľadom na celkovú dĺžku konania nie je možné ustáliť v posudzovanom konaní ako celku takú nečinnosť či neefektívnu činnosť, ktorá by mohla dosahovať ústavnoprávny rozmer. Preto je daný aj ďalší dôvod na odmietnutie tejto s'ťažnosti proti okresnému súdu, ako aj krajskému súdu podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde pre jej zjavnú neopodstatnenosť.

Ústavný súd preto podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde s'ťažnosť s'ťažovateľky v celom rozsahu odmietol a ďalšími jej nárokmi sa nezaoberal.

V závere ústavný súd poznamenáva, že vzhľadom na dôvod odmietnutia tejto s'ťažnosti v prípade opätovnej s'ťažnosti (ak po ukončení odvolacieho konania bude vo veci

opätovne konať okresný súd a jeho postup budú charakterizovať prierahy) nie je daná prekážka na posudzovanie postupu okresného súdu ako celku.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 24. októbra 2013